

Scorus
in Libris Sent
Tom. J.

BX1749

.P4

D8

1754-55

v.1

c.1

4132145

1080044504

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
CAPILLA ALFONSO DE LEÓN UNIVERSITARIA
MICROFILMADO

6446477

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
CAPILLA ALFONSO DE LEÓN UNIVERSITARIA
17/10/83 MICROFILMADO R=21-

BX 1749

P4

D8

1754

v.1

FONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

132746

VALI OMBRE SI ADIUTIA CACERE SITI
AUTI OMBRE SI ADIUTIA CACERE SITI
ODAMISORIE

VEN. P. ET DOCT.
JOAN. DUNS
SCOTI
ORDINIS MINORUM,

Theologie eminentissimi,

Atque Academiae Subtilium Antesignani,

Quaestiones Quatuor Voluminum scripti Oxoniensis super Sententias, & Quodlibeta.

A. R. A. P. FR. ANTONIO BARROS

Observantis Provinciae S. Jacobi Alumno, Lect. Jub. Archiepiscopatus Compostellani Examinatore Synodali, dioc. Provinciae Ex-Ministro Provinciali, ac P. Digniore, & in Romana Curia Procuratore Generali Ordinis accurate recognite, & juxta emendatiorem, & excellentiorem ex iis, quae hucusque prodierunt, hujus Operis editionem quinque voluminibus pro majori studentium commodo publica luci, & utilitati datae.

46450

T O M. I.
In I. Sententiarum

ROMAE M. DCC. LIV.

Typis Angeli Rotilij.

SUPERIORUM PERMISSO.

BX1749

P4

D8

1754-55

v. 1

Illmo, ac Rmo D. D.

ANDREÆ DE GONDAR

Sacræ Theologiæ clarissimo Doctori, in Sancta Aposto-
lica Metropolitana S. Jacobi Apostoli, & Hispa-
niarum Patroni Ecclesia Canonico; &
Cantoris dignitate ornato.

FRATER ANTONIUS BARROS
Perpetuam felicitatem.

*Quandoquidem cultus, & obser-
vantia erga te mea ad eam cre-
vit magnitudinem, ut nihil pos-
sit esse supra, jam illud est reli-
quum, ut ejus diuturnitati consulam, & quan-*

tum fieri per me potest, ad immortalitatem producam. Ac si mihi aditus per studia doctrinae, quae Scoti Operibus continetur, ad tuam benevolentiam est patefactus, in his ipsis tanti beneficii memoria consignanda est; ut omnes intelligant, nec litteris deesse patronos, nec suis patroni litteras deesse. Et vere tu nostris adfuisi, nec solum laudando, & auspiciis inuendo, quod plurimi faciunt, sed etiam, quod pauci solent, tuis opibus adjuvando. Quippe ingentem pecuniae vim contulisti ad istam Scoti Theologiam novis typis edendam, & quidquid lucri a dividendis exemplaribus, uti fit, colligetur, id omne in Templo nostrorum Compostellano perficiendo, & ornando, quod anno 1213. a B. Francisco edificatum, ipsi deinde dicatum est, quodque ego in formam elegantiore, cum Canonibus praecessim restitueri cepi, esse insumendam construxisti. Neque vero prima ista sunt tuae in me, meosque benignitatis, ac beneficentiae argumenta; qui ad eam structuram plurimum auri, & argenteique erogaveris; qui amore isto tuo, quem cum lacte suxisti erga Ordinem nostrum, omnes ejus alumnos complectaris. Fuit hoc enim generi tuo prope fataliter datum, ut B. Franciscum, ejusque filios, quibuscumque modis posset, ornaret, nullo tempore beneficiis deesset; atque ut ex familia de Sebe, & Mariano cum primis nobili, & ampla, unde ortus es, viri complures militari gloria, & pacis artibus illustres, salutare Hispaniae, Regibus chari; (quod ipsum Insigne gentilitium in hujus

Op-

Operis fronte a me collocatum perspicue commostrar) ita multi existerunt, qui pauperes omnes, praesertim vero familiam Franciscanam mirifico quodam studio, & liberalitate sunt prosequuti. Exemplis ergo domesticis incitatus, cum Theologico cursu Granatae exacto, in Abulensi Lyceo Doctoris nomen, & insignia sumpsisses, deinde Romam profectus Compostellano Canonatu ornatus esses, nihil antiquius habuisti, quam ut reditus ejus Sacerdotii ad egenorum solatium, ad cultum Dei, ac Religionis splendorem in omni vita conferres. Nec modo fructus, qui ex Cantoris gradu, quem tenes, honestissimo ad te proveniunt, sed etiam domesticae facultates, quibus abundas, & quarum unicus haeres ab optimo parente relictus es, Christianae pietatis, & charitatis officii continenter impendis. Perfecta virtus haec est, quae actione gaudet, vim suam longe, lateque diffundi, & propagari sua bona cupit. Itaque tuum Canonorum Collegium cum saepe ingentibus beneficiis affecisses, ut Ecclesiam ipsam Compostellanam insigni aliquo munere honestares, Jacobi Apostoli Apparitionis Officiam a te lucubratam, & Summo Pontifice BENEDICTO XIV. approbatum quotannis ab ea celebrandum induxisti. Quae res ad pietatem Hispanorum alentam magnopere valet; cum eum diem celebrari videbunt, quo die Jacobus inter dimissionem ab Hispano Milite invocatus, albo insidens equo, abunquam vexillum sinistra tenens

Tom. I.

23

con-

contra hostes fidei Christianæ fulgentibus armis horrificas adfuit, eorumque exercitu interfectione deleto, florentissimum Regnum in libertatem vindicavit. Sed longior essem, quam fuit Epistole modus, si omnia persequi vellem monumenta virtutis, & religionis tuæ, quæ, me tacente, omnium sermonibus celebrantur, multorum etiam scriptis ad posterorum memoriam consecrarentur. (*)

Ut ad nos redeam, ego pro meis Compollitanis, pro Hispanis etiam, & Indis, pro Minorum denique Ordine universo, quem unice diligis, & qui vicissim te in oculis gerit, hæc tibi volumina inscribere volui; munus rerum, quas continet, dignitate commendandum; ejus vero, cui datur, amplitudine dignum; nec pro tuis in nos immortalibus meritis ultra differendum: quod jure dixeris tuum, cum sola tua munificentia in lacem prodierit.

(*) Parochiale etiam Templum Briellense, sive de *Brialles* a fundamentis extruxit, facella ejus anaglyptico opere inaurato exornavit, aureis, candelabris argenteis, itemque lampade argentea micrarum 422, & alia supellectili eidem Templo attribuit, Metropolitani Templum S. Jacobi ad Compollitam binis labris argenteis magna molis, & auro calice cum duabus patenis egregie elaboratis donavit. Idem conficitur, ut seculis diebus Divi Jacobi, qui tres quotannis celebrantur, Panegyrica Oratio de Apostoli laudibus haberetur, singulisque Oratoribus honesta munera præberentur, locata ad id in perpetuum pecunie summa. Quidquid vero pecunie (quod plurimum fuit) infirmi opportuit ad Officium, & Missam Apparitionis adornandam, de suo dedit. Et Collegiate, ut appellant, Sancti Spiritus, quæ Compollitana in Templo Metropolitano sita est, vim magnam pecunie ad cultum Dei amplificandum perpetuo addidit. Scelas quoque magnificas in Compollitano Societatis Jesu Collegio suis sumptibus extruendas curavit.

BENEVOLO LECTORI.

IBI patris apertiam, quæ rationes me impulerint ad hanc novam Scotticæ Theologiæ editionem curandam. Scire te, scire orbem Catholicum pro certo habeo, quantopere vigeat in Regnis Hispaniæ studium Scholastica Theologiæ, non ab illo Dogmaticæ, ac Positivæ, Moralisque sejunctum, sed arctissimo fœdere, cum ipso conjunctum, ut prorsus unum, & idem magna ex parte sit appellandum. Notum pariter est, quantum Scholastica differendi methodus pro Dogmatica, & Positiva, sive pro Fidei nostræ Mysteriis introspectiendis, explicandiis, firmandis, atque ab errorum tenebris, quas nebulones tartarei, hoc est, hæretici illis offundunt, in lucem offerendis; tum eorum fallaciis, & sophismatibus profligandis, ac destruendis inserviat. Quod constat aperte ex implacabili Heterodoxorum odio, quo nempe agitati, velut rabidi canes in Theologiam Scholasticam, Scholasticosque Doctores debacchantur. Referre me pudet maledicta, & convicia impudentissima, quibus illos, & illam insectantur *Wicelius, Lutherus, Calvinus, Piccardus, Zuinglius*, & alii, quorum erroribus, & audacia consentiens *Jansenius Iprensis*, eodem quo illi, diabolico furore æstans, novis disteriis, & contumeliis Theologiam Scholasticam, Scholasticosque onerare, & apud plebeculam litterariam in contemptum adducere conatus est.

Tantum, ac tam effrænam licentiam, qua homines impii, veritatis inimici, & in Romanam Ec-

clesiam, hoc est Catholicam, perduelles, defensoribus ejus, Fideique assertoribus calumniantur, non est cur mirari debeamus: nam falce Scholasticæ Theologiæ illorum errores radicibus amputantur, ipsius luce illorum tenebræ dissipantur, ejusdemque antidoto Fidelis populus præmunitur ne venatâ illorum doctrina inficiatur.

Quod omnem vero admirationem superat, la-
chrimisque cruentis defendendum est, jam nonnulli sunt etiam Doctores Catholici, qui cum iis, quos dixi, hæreticis non dissimili odio in Theologiam Scholasticam non parum communicent. Licentiam istam de præstantissima omnium facultate judicandi ii potissimum præ se ferant, qui nec eam Magistri in ullo gymnasio professi sunt, nec Discipuli a limine salutârunt; sed sectariorum more, ut de istis agebat Sanctus Gregorius Nazianzenus Orat. 33. *Vainus diei momento Theologos se creant*; cum eisdem pariter, quæcumque ignorant blasphemant, & dum arbitrium sententiæ ferendæ, velut omnium scientiarum Dictatores, & Artis criticæ Coryphæi, audacter usurpant, cum eisdem hæreticis centuriari debent, immo & æqualibus pœnis multari.

Quod vero aliqui in sacra etiam doctrina non mediocriter eruditi, in hac ipsa tractanda Criterium adhibeant, id est certe laudandum: dolendum tamen, quod hac arte abutentes ita efferantur, seque judicandi libidine eo abripi sinant, ut in conflanda adversus omnes de Schola Theologos invidia, divinaque doctrina dehonestant hæreticos imitentur. Utinam tandem aliquando tumorem ejusmodi, audaciamque deponant: quod fore confidimus, modo illi tempus, quod in hæreticorum scriptis pervolutandis inaniter impendant, quorum sensim afflabibus venenatis inficiuntur, in lectione Doctorum Scholasticorum utilis insunt; Bullas denique Romanorum Pontificum præcipue vero lu-

cu.

culentissimam Sixti V. attendere velint, ubi Scholastica Theologia propter ipsius utilitatem, necessitatem, præstantiam summis laudibus celebratur. Quod si recte, & sincere, & animo vacuo a vanitatis amore præsterint, id magno solidæ eruditionis, atque Artis criticæ incremento se fecisse experientur; videbuntque abusum, quem notant in Schola Theologica, ac censoria virga castigant, apud hæreticos reperiri, minime vero apud Scholasticos; quæ vox, si Græcam dialectum, non ineptas cavillationes hæreticorum sequamur, idem significat, ac *Lucubratores, & gradatim procedentes*. Et Sanctus Gregorius Nazianzenus Orat. 29. sic Theologos alloquens: *Eam (Theologiam) partim teneamus: partim, quando in terra versamur, percipere studeamus; Polemicam, sive Scholasticam nobis commendat, cujus ope plurimas conclusiones, & veritates in propriis Theologiæ locis contentas Theologus eruit, eique comperita sunt plurima, quæ Scolorum vulgus ignorat. Sapientia trahitur de occultis, inquit S. Job cap. 28.: & ideo Augustinus 1. de Trinitate cap. 14. agebat: *Dua sunt personæ in Religione laudabiles: una eorum, qui jam invenerunt; alia eorum, qui studiosissime, ac retissime inquirunt*; scilicet, ut de inventis, & creditis rationem reddere possint, & repugnantes, ac prave intelligentes arguere. Invenit tandem, & velint, nolint, fatebuntur, hæreticos plerumque non penetrare investigando dogmata Fidei, sed cortice tenuis attingere; hinc facile errare, & in hæreses labi: quas una Scholastica Theologia, *gradatim nempe procedens*, & a veris falsa fecernens, in aspectum profert, exutasque præsidii temeritatis una proflernit.*

Deficiendi sunt ergo Critici isti sine causa garrientes, dandaque est opera Sanctis Patribus, & qui iis insunt, de Schola Theologiæ; horumque utilissimæ controversiæ, quæ doctrinam Catholicam & ac-

& accuratius exponunt , & fortius confirmant , in-
tento studio pervolutandæ . In his autem disputationi-
bus illæ profecto locum principem tenent , quas Do-
ctor Subtilis lucubravit , vir scientia divina , & eru-
ditione multijugi cum primis Ecclesiæ comparandus lu-
minibus , ac nulli secundus . Quare per leges Ordinis
nostri jubentur Lectores (idque sub pœna privationis)
Theologiam Scholasticam ad Subtilis Doctoris mentem
discipulis tradere , cum eo tamen , ut sententias illius,
ubi fieri potest , cum sententiis componant Doctoris
Seraphici ; vel ubi dissident , atque discordant , utraf-
que doceant tanquam probabiles . Quod quidem præ-
ceptum in familia Ultramontana maximo cum junio-
rum profectu , Ordinisque splendore religiose obser-
vatur . Utrum vero in hac etiam Cismontana mos iste
vigeat , nescio . Utinam Præfati id animo attendant ,
& in prævæ novitatis amatores , si quos forte reperiant ,
ferio tandem animadvertant .

Non sine magna animi mei voluptate expertus
sum , non Lectores modo , sed discipulos etiam , qui
in studio proficiunt , minime contentos iis senten-
tiis , & conclusionibus , quas in Scholæ nostræ pri-
mariis Auctoribus legere solent , fontes ipsos expe-
tere , hoc est litteram , unde illi hauserunt , Subtilis
Magistri . Etsi autem nostræ Bibliothecæ exempla-
ribus Operum Subtilis Doctoris abundant , illa tamen ,
quæ sunt vulgo præ manibus , magna ex parte obsol-
eta vetustate , expressaque Gothicis characteribus
laborem legentibus , & fastidium creare intellige-
bam , eosque proinde ab hoc laudabili studio retar-
dare . Itaque statui diligenter incumbere ad scrip-
tum Scoti Oxoniense in quatuor libros sententiarum
cum Quodlibetis , ut vocant , quinque Tomis con-
tentum , Opus omnium judicio præstantissimum , no-
vis typis edendum .

Fiet id autem caractere communi ; eritque
Operis pretium moderatum , ac parva moles , ut
omnibus usui esse possit . Hæc mihi agitantî stimu-

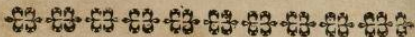
los addidit Illustrissimus , ac Reverendissimus Do-
minus , cui Opus dicavi , quiq; pro sua in Eccle-
siam pietate , & in Ordinem nostrum benevolentia
mihi auctor fuit , ut novam hanc Operis impressio-
nem curarem suo ære absolvendam .

Vides , candide Lector , non hic meam me-
laudem , sed tuam querere utilitatem . Nihil etenim
Operi , nihil impensis de meo addidi ; tantumque
curavi , ut recens cusi characteres , charta itidem
bona , correctio denique textus ad meliora exem-
plaria , quæ prodierunt , hæc editionem commen-
darent ; eo nempe consilio , ut mecum omnes do-
ctrinæ Scoticæ amore caperentur , & ad eam tenen-
dam omnes ingenii , industriæque nervos conten-
derent . Id si assequor , laboris mei uberrimum
fructum collegisse existimabo . Vale ,

REIMPRIMATUR.

Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatii Apostolici Magistro.

F. M. de Rubéis Patriar. Constantinop. Vicegerens.

REIMPRIMATUR.

Fr. Vincentius Elena Magister Socius Reverendissimi Patris Sacri Palatii Apostolici Mag. Ord. Prædic.

IOAN.

JOANNIS DUNS
SCOTI,
DOCTORIS SUBTILIS
ORDINIS MINORUM,

THEOLOGORUM OMNIUM PRINCIPIS.

Super Primum Sententiarum Questiones exactissimo.

PREFATIO SCOTI

CIRCA Prologum hujus primi libri Sententiarum querantur (a) quinque. Primum de necessitate hujus doctrine: & spectat ad genus cause efficientis: & est questio, Utrum necessarium sit homini pro statu isto aliquam doctrinam specialem supernaturaliter inspirari? Secundum spectat ad genus cause formalis: & est questio, Utrum cognitio supernaturalis necessaris viatori, tradita sit sufficienter in sacra Scriptura? Tertium spectat ad genus cause materialis: & est questio, Utrum Theologia sit de Deo tanquam de subjecto primo? Quartum, & quintum pertinent ad genus cause finalis: & est quarta questio, Utrum Theologia sit practica? Quinta vero questio, Utrum ex ordine ad proximum, ut ad finem, dicatur per se scientia practica?

QUESTIO I.

Utrum homini pro statu isto sit necessarium aliquam doctrinam specialem supernaturaliter inspirari, ad quam non possit attingere lumine naturali intellectus?

Videtur quod non sic: Omnis potentia habens aliquid commune pro primo objecto naturali, potest in quolibet contentum sub illo, sicut in per se objectum naturale. Hoc patet per exemplum de primo objecto visus, & aliis contentis sub illo: Et ratio inductiva in aliis objectis primis & potentiis. Patet etiam per rationem; quia primum objectum dicitur, quod est adæquatum potentie; sed si in aliquo esset ratio ejus circa quod non posset potentia habere actum naturaliter, non esset potentie adæquatum, sed excederet potentiam. Patet ergo major: sed primum

Tom. I.

A

obje-

a Quinq; proponis examinanda.